

การปฏิรูปการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ
เมื่อเกิดภัยพิบัติ

โดย

พลเรือตรี วิพันธุ์ ชมะโชติ
ผู้ช่วยฝ่ายแผน อู่ทหารเรือพระจุลจอมเกล้า กรมอู่ทหารเรือ
กองทัพเรือ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2557 – 2558

บทคัดย่อ

เรื่อง การปฏิรูปการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลเรือตรี วิพันธุ์ ชมะโชติ หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

การบริหารจัดการสื่อมวลชน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนเกื้อกูลการปฏิบัติภารกิจของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและสมบูรณ์ครบถ้วน

สื่อมวลชนทั้งใน

สื่อมวลชนที่เคยปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ

พเรือมีการปฏิรูปการบริหารจัดการสื่อมวลชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ

มั่นใจเต็มเปี่ยม ไม่ว่าภัยพิบัตินั้นจะร้ายแรงสักเพียงใดก็ตาม

คำนำ

สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทรงประสิทธิภาพอย่างยิ่งในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และนำเสนอข่าวสาร ตลอดจนการประชาสัมพันธ์อย่างมีอิทธิพลต่อผู้รับรู้ การนำสื่อมวลชนมาใช้เป็นเครื่องมือในการสนับสนุนการปฏิบัติการกิจกรรมเป็นกลยุทธ์ที่ชาญฉลาดและมีความจำเป็นอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบัน

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยซึ่งเคยทำงานด้านการประชาสัมพันธ์ให้กับหน่วยขึ้นตรง กองทัพเรือมาเป็นเวลานาน จนกระทั่งได้รับการแต่งตั้งเป็น รองเลขานุการกองทัพอเรือ รับผิดชอบการทำงานด้านประชาสัมพันธ์กองทัพเรือในภาพรวม เป็นเวลา 3 ปี ทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงปัญหาที่เกิดจากการขาดการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดภัยพิบัติ จึงได้วางแนวทางและดำเนินการออกแบบการวิจัย ซึ่งประกอบไปด้วยการศึกษาทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ สื่อมวลชน ตลอดจนจากประสบการณ์ที่พบเห็นด้วยตนเองในช่วงเวลาที่เกิดภัยพิบัติใหญ่ถึง 2 ครั้ง ในปี 2554 และปี 2556 เพื่อวิเคราะห์แนวทางการปฏิรูปการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วนพร้อมที่จะปฏิบัติการกิจได้ด้วยคามมั่นใจยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยนี้จะมีส่วนในการปฏิรูปการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ อันจะทำให้กองทัพเรือมีการพัฒนารูปแบบและมุมมองที่มีต่อสื่อมวลชนในทางที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของสื่อมวลชนในปัจจุบัน อันจะทำให้กองทัพเรือมีความพร้อมที่จะเผชิญกับภัยพิบัติและปฏิบัติการกิจได้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วนตลอดไป

พลเรือตรี

(วิพันธุ์ ชมะโชติ)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภาพ	ฉ
บทที่ 1	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	1
	2
	2
	2
2	3
	3
	3
	5
	7
	18
	23
	25
	26
	28
	32

()

3	34
	34
	36
	39
	41
	43
	48
4	49
	49
	52
	52
	54
5	56
	56
	57
	58
	60

4-1

4-2

:

52

54

2-1		13
2-2	JIC	14
2-3	JIC	15
2-4	JIC	16
2-5		26
2-6		27
3-1	. . .	39
4-1		50
4-2		51

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ นับเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะนำไปสู่การใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือภายในช่วงเวลาหนึ่ง เพื่อให้การใช้งบประมาณของกองทัพเรือในการให้ความช่วยเหลือประชาชนเมื่อเกิดภัยพิบัติ บรรลุวัตถุประสงค์ตรงเป้าหมายและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ในทางตรงกันข้ามหากในช่วงเวลาสำคัญดังกล่าวหากปราศจากการบริหารจัดการสื่อมวลชนอย่างเหมาะสม หรือการบริหารจัดการสื่อมวลชนไม่มีความชัดเจนเพียงพอ การใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงย่อมกระทำไม่ได้ยาก อีกทั้ง ยังอาจทำให้สื่อมวลชนกลายเป็นอุปสรรคที่สร้างปัญหาต่อความสับสน ขยายความ ตื่นตระหนกในพื้นที่ส่งผลให้ความช่วยเหลือประชาชนมีความยุ่งยากเพิ่มขึ้น

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กองทัพเรือไม่ได้กำหนดแนวทางการบริหารจัดการสื่อมวลชนเมื่อมีภัยพิบัติเกิดขึ้นไว้อย่างชัดเจน คงมีเพียงนโยบายการบริหารจัดการสื่ออย่างกว้างๆ ไม่เฉพาะเจาะจง หรือมีกรอบการปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้หน่วยกำลังในพื้นที่ภัยพิบัติสูญเสียโอกาสในการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมืออย่างได้ผล หรือไม่ได้ นำเครื่องมือชนิดนี้มาเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผนปฏิบัติการ ส่งผลให้การใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในแต่ละพื้นที่ประสบภัยพิบัติไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ รูปแบบ และลักษณะของการบริหารจัดการสื่อมวลชนที่กองทัพเรือใช้มาจนถึงปัจจุบันใช้ประเด็นของความชัดเจน ความทันสมัย ความเหมาะสม และความสามารถในการนำไปสู่การปฏิบัติจริงของหน่วยกำลังที่จะเข้าปฏิบัติการในพื้นที่ภัยพิบัติ ซึ่งจะทำให้ทราบถึงประเด็นที่จะเป็นปัญหาต่อการปฏิรูป

2. ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการทำงานของสื่อมวลชนยุคปัจจุบัน ในประเด็นของความต้องการ รูปแบบการปฏิบัติ ปัญหาข้อขัดแย้งที่เคยเกิดขึ้นกับกองทัพเรือระหว่างการทำงานในพื้นที่ภัยพิบัติ

3. เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกระบวนการและรูปแบบของการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ เพื่อให้กองทัพเรือสามารถใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตของการวิจัย

1. เน้นการวิจัยเฉพาะกระบวนการและรูปแบบในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ โดยกำหนดขอบเขตเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโทรทัศน์และวิทยุ ไม่รวมถึงสื่อในโซเชียลมีเดีย เพื่อชี้ให้เห็นถึงประสิทธิผลที่จะเพิ่มขึ้นในการปฏิบัติการกิจของกองทัพเรือจากการใช้แนวทางดังกล่าว

2. เสนอแนวคิดหรือหลักการกว้างๆ ในการปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการสื่อสารมวลชน โดยไม่พิจารณาถึงรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ซึ่งกองทัพเรือจะต้องเข้าปฏิบัติงานเมื่อมีภัยพิบัติเกิดขึ้น โดยภัยพิบัติที่นำมาศึกษาเป็นภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของกองทัพเรือ 2 กรณี คือ อุทกภัยและน้ำมันรั่วไหลในทะเล

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยศึกษา วิเคราะห์ กระบวนการ รูปแบบ และลักษณะของแนวทางการบริหารจัดการสื่อของกองทัพเรือ โดยมุ่งเน้นการวิเคราะห์ความชัดเจน ความทันสมัย ความเหมาะสม และความสามารถในการนำไปสู่การปฏิบัติจริง รวมทั้งการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนสื่อมวลชนผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวทางในการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้แนวทางในการปรับปรุงกระบวนการและรูปแบบการบริหารจัดการสื่อของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติอันจะทำให้การใช้สื่อเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติการของกองทัพเรือเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการสื่อมวลชน และศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนในพื้นที่ภัยพิบัติ

2. ได้แนวคิดในการปฏิบัติของหน่วยที่รับผิดชอบการทำงานร่วมกับสื่อมวลชนได้อย่างเหมาะสมและปฏิบัติได้จริงสามารถนำไปใช้เป็น ปรจ.ทร. ได้ในอนาคต

บทที่ 2

ทฤษฎีในการประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการสื่อมวลชน

คำจำกัดความ

มีคำจำกัดความที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีในการประชาสัมพันธ์และการบริหารจัดการสื่อมวลชนที่สมควรทำความเข้าใจก่อนดังต่อไปนี้

การประชาสัมพันธ์ สมาคมการประชาสัมพันธ์ตลอดจนนักวิชาการด้านการประชาสัมพันธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาชีพแขนงนี้ ได้ให้นิยามความหมายของการประชาสัมพันธ์ไว้หลายทัศนะ ดังนี้¹

1. สมาคมการประชาสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (IPRA) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์คือภาระหน้าที่ของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายจัดการ (Management Function) ซึ่งต้องอาศัยการวางแผนงานที่ดีและมีการกระทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อสร้างสรรค์และธำรงรักษาไว้ซึ่งความเข้าใจที่ดี มีความเห็นอกเห็นใจ (Sympathy) และได้รับการสนับสนุนร่วมมือจากกลุ่มประชาชนที่องค์การสถาบัน เพื่อให้สอดคล้องกับประชาคติหรือความต้องการของประชาชน พร้อมทั้งใช้วิธีการเผยแพร่กระจายข่าวสารสู่ประชาชน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและบรรลุถึงผลประโยชน์ร่วมกันของทั้งสองฝ่าย คือองค์การและกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง

2. สมาคมการประชาสัมพันธ์แห่งสหรัฐอเมริกา (PRSA) ได้ให้คำจำกัดความของการประชาสัมพันธ์ไว้ว่า การประชาสัมพันธ์เป็นอาชีพที่ให้บริการผลประโยชน์อย่างถูกต้องตามกฎหมายแก่บรรดาลูกจ้างและผู้ว่าจ้าง อาชีพการประชาสัมพันธ์จึงมีวัตถุประสงค์พื้นฐานอยู่ที่ความเข้าใจร่วมกัน และความร่วมมือระหว่างกลุ่มต่าง ๆ ของสถาบันสังคม

3. สถาบันการประชาสัมพันธ์แห่งสหราชอาณาจักร (The British Institute of Public Relations) ให้ความหมายของการประชาสัมพันธ์ว่า การประชาสัมพันธ์ คือการกระทำที่มีการวางแผนอย่างสุขุมรอบคอบและมีความพยายามอย่างไม่ลดละ เพื่อสร้างสรรค์และธำรงไว้ซึ่งความเข้าใจอันดีร่วมกันระหว่างสถาบันกับกลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง

¹ สำนักพัฒนานโยบายและแผนการประชาสัมพันธ์ส่วนประเมินผล. “แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารมวลชน”. 2555. หน้า 1 - 6

(Professional Society)

(Training)

4. Edward Bernays²

3

4.1

4.2

4.3

(Behavioral

Science) มีหน้าที่ดังนี้

1.

2.

3.

4.

สื่อมวลชน จากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542³

² Edward Bernays. PUBLIC RELATIONS (1945)

³ " ()

" 2542.

(Mass Media)

คำว่าสื่อมวลชนโดยสรุปจึงหมายถึง พาหนะหรือเครื่องมือทั้งหลายที่มนุษย์

การบริหารจัดการ

ปฏิบัติงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน

(, 2545)⁴

เป็นอย่างดีจากการทำงานร่วมกันกับบุคคลอื่น เพื่อให้บรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้

**ทฤษฎีการบริหารจัดการสื่อมวลชน และทฤษฎีเกี่ยวกับหน้าที่และบทบาทของ
สื่อมวลชนที่มีต่อสังคม**

ทฤษฎีการบริหารจัดการสื่อมวลชน

เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารเชื่อมโยงไปถึงสาธารณชนได้รับรู้ข่าวที่ตี (.
www.drphot.com)⁵

ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนอันจะนำไปสู่ความสำเร็จไว้

4

พิมพ์ครั้งที่ 4. (: , 2545).

5

. "www.drphot.com/talk/archie/2555". 1

2558.

หลักการบริหารสื่อมวลชนสัมพันธ์

1.

FB TW

หรือรายการสื่อที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขององค์กรให้ถูกต้องและทันสมัยอยู่ตลอดเวลา (Update List)

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

ผู้บริโภค เพราะสื่อมวลชนจะนำเสนอภาพที่เป็นตัวแทนของสาธารณชนส่วนใหญ่

11.

12.

13.

14. ในการจัดกิจกรรมพิเศษ เมื่อมีการเชิญสื่อมวลชนเข้าร่วมงานก็ควรจะให้เกียรติ

/

ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม⁶

4

1.

ทั้งที่เกิดขึ้น

6

"

บทบาทหน้าที่ของสื่อมวลชนที่มีต่อสังคม". 2555. 46 - 49.

ปฏิบัติหน้าที่นี้ สื่อมวลชนจะเตือนให้เราทราบถึงอันตรายที่คาดว่าจะมี รวมถึงการให้ข้อมูล

2.

แนะนำว่า ควรปฏิบัติต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไร หน้าที่นี้ ถูกมองว่า เป็นการโฆษณาชวน
นบรณาธิการ หน้าที่นี้จะเป็นการเสริมบรรทัดฐาน
ทางสังคม และสร้างไว้ซึ่งความคิดเห็นที่เป็นหนึ่งเดียวกัน หรือมีความเป็นเอกฉันท์

3.

4.

ทฤษฎีการบริหารจัดการสื่อมวลชนในภาวะวิกฤต

ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพเปรียบเทียบชัดเจนยิ่งขึ้น จึงขอนำเสนอทฤษฎีการบริหารจัดการสื่อมวลชน
()⁷

1.

(Crisis Communication Team)

เพื่อกำหนดเป้าหมายและนโยบายขององค์กรและแต่งตั้งที่ปรึกษาเพื่อจัดทำแผนกลยุทธ์

2. กำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้ส่วนเสียกับองค์กรอันหมายถึง

⁷ “

- 3.
- 4. SWOT เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอดีตและประเมินความ
(Key Corporate Message)
- 5.
- 6.
- 7.
 - 7.1
 - 7.2
 - 7.3
 - 7.4
 - 7.5
 - 7.6
 - 7.7 ผลกระทบอื่นที่อาจเกิด
- 8. 7 ตเท่านั้น เพื่อเป็นส
- 9. 1
- 10. มีการสังการเพ็
- 11. พันธุ์เพื่อเป็นสถานที่
- 12. /
 - 12.1
 - 12.2
 - 12.3
 - 12.4

13. มีการจัดเตรียมแล (Spokesperson)
ประชาสัมพันธ์เพื่อการแก้ไขสถานการณ์ในภาวะวิกฤตเท่านั้น

14. มีการจัดส่งเอกสาร

15. หากภาวะวิกฤตสิ้น

16. ตำรวจ ติดตาม ข้อ

ข่าวที่สื่อมวลชนเสนอ

17.

18. จัดทำกิจกรรมอื่น

Crisis

18.1

18.2 เผยแพร่ข่าวผ่านสื่อท้องถิ่น และส่วนกลาง (กรณีเหตุการณ์รุนแรง)

8

จัดการสื่อและการประชาสัมพันธ์สื่อในภาวะวิกฤตว่า

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

10.

11.

12.

12.1

12.2

12.3 ต้องขอบคุณผู้คนที่ทั้งหลายที่มีส่วนร่วมในการช่วยให้การแก้ไขปัญห

12.4

ทุกครั้งที่เกิดวิกฤต ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์

จะต้องเผชิญกับข่าวลือที่จะทำให้สถานการณ์เลวร้ายมากยิ่งขึ้น

สื่อมวลชน แต่จะต้องให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์กับสื่อมวลชน โดยเนื้อหาที่ให้สัมภาษณ์

บริษัทก็จะไม่เสียหาย ซึ่งถือว่าการประชาสัมพันธ์ได้รักษาภาพลักษณ์ชื่อเสียงของบริษัทได้ตาม

3

- 1. (Communication)
- 2. (Information Management)
- 3. (Public Relations)

"

"

1. การเตรียมการก่อนเกิดภาวะวิกฤต

- 1.1
- 1.2 /
- 1.3 / /
- 1.4 /
- 1.5
- 1.6

2. การปฏิบัติงานเมื่อเกิดภาวะวิกฤต

- 2.1
- 2.2
- 2.3 / /
- 2.4
- 2.5 /
- 2.6
- 2.7 กำหนดเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารที่จะเผยแพร่
- 2.8

2.9

2.10

(Speak With One Voice

2.11

2.12

2.13

3. การปฏิบัติงานหลังเกิดภาวะวิกฤต

3.1

3.2

3.3

(JIC : Joint Information Center)

3.4

3.5

4. การบริหารงานประชาสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์

4.1

(Issue Management)

4.2

(Information Operation)

4.3

(Risk Management)

4.4

(Proactive PR)

5. ปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เชิงรุก (Proactive PR)

5.1

" " (Take Action)

5.2

(Image Reform)

5.3

4 C (Clear, Complete, Concise, Correct)

5.4

(Kusab)

5.5

(Speak With One Voice)

5.6

(Tell it all, Tell it fast, Tell

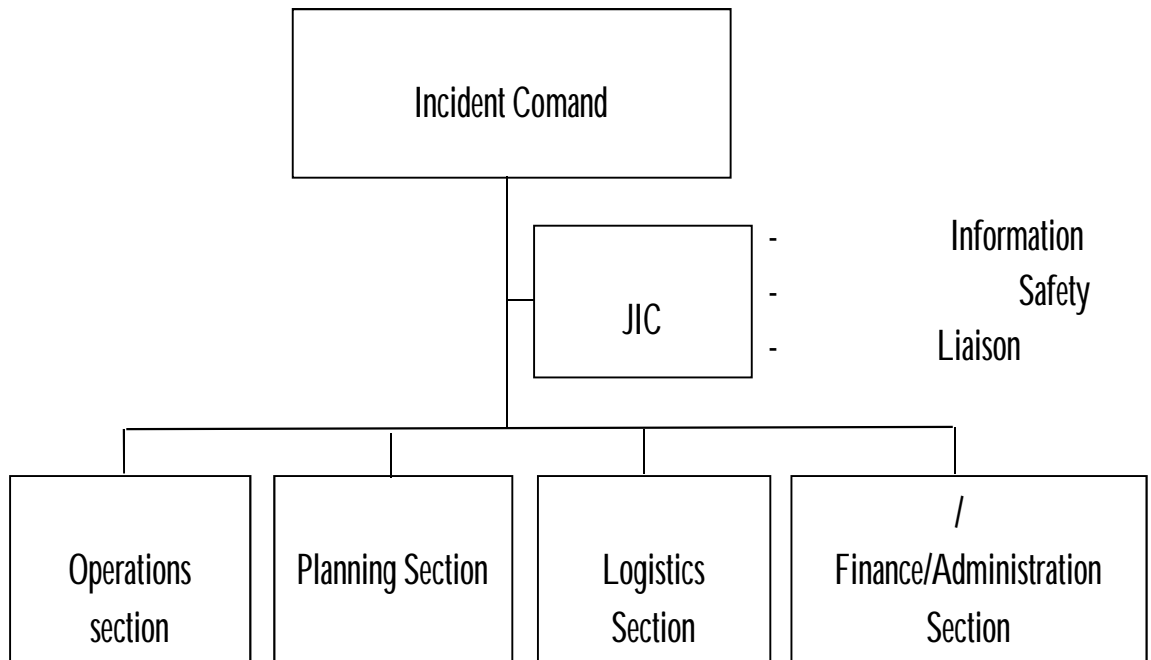
the truth)

6. แนวคิดแผนปฏิบัติการ

โดยจัดตั้ง ศูนย์ปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ (IOC)

- " (Joint Information Center : JIC)
- " (Public Relations Coordinator : PRC)

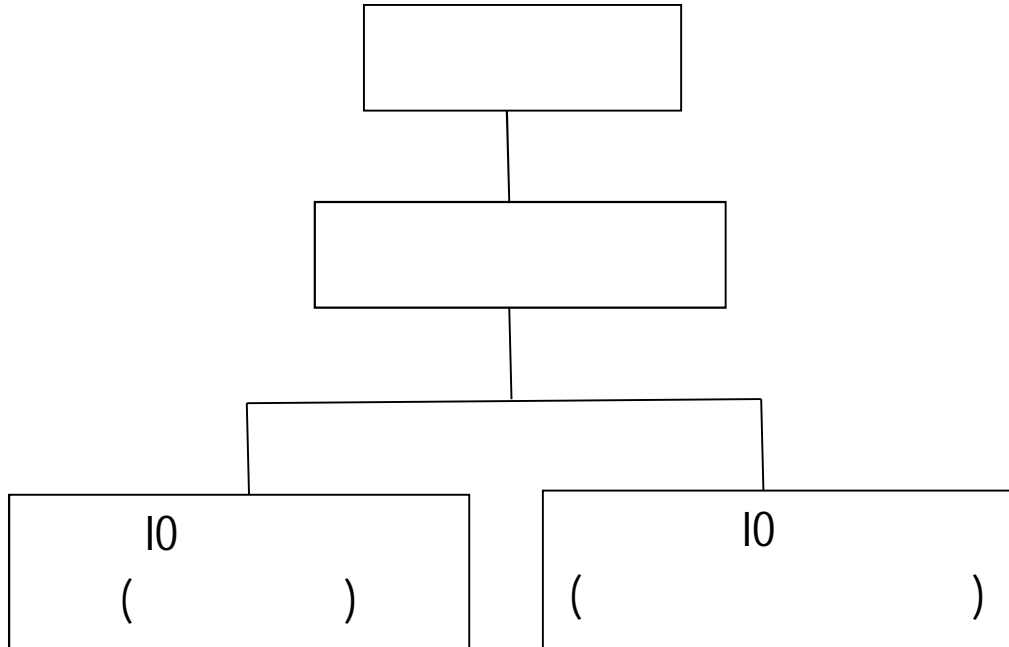
2-1 :

2-2:

JIC

4-6

:

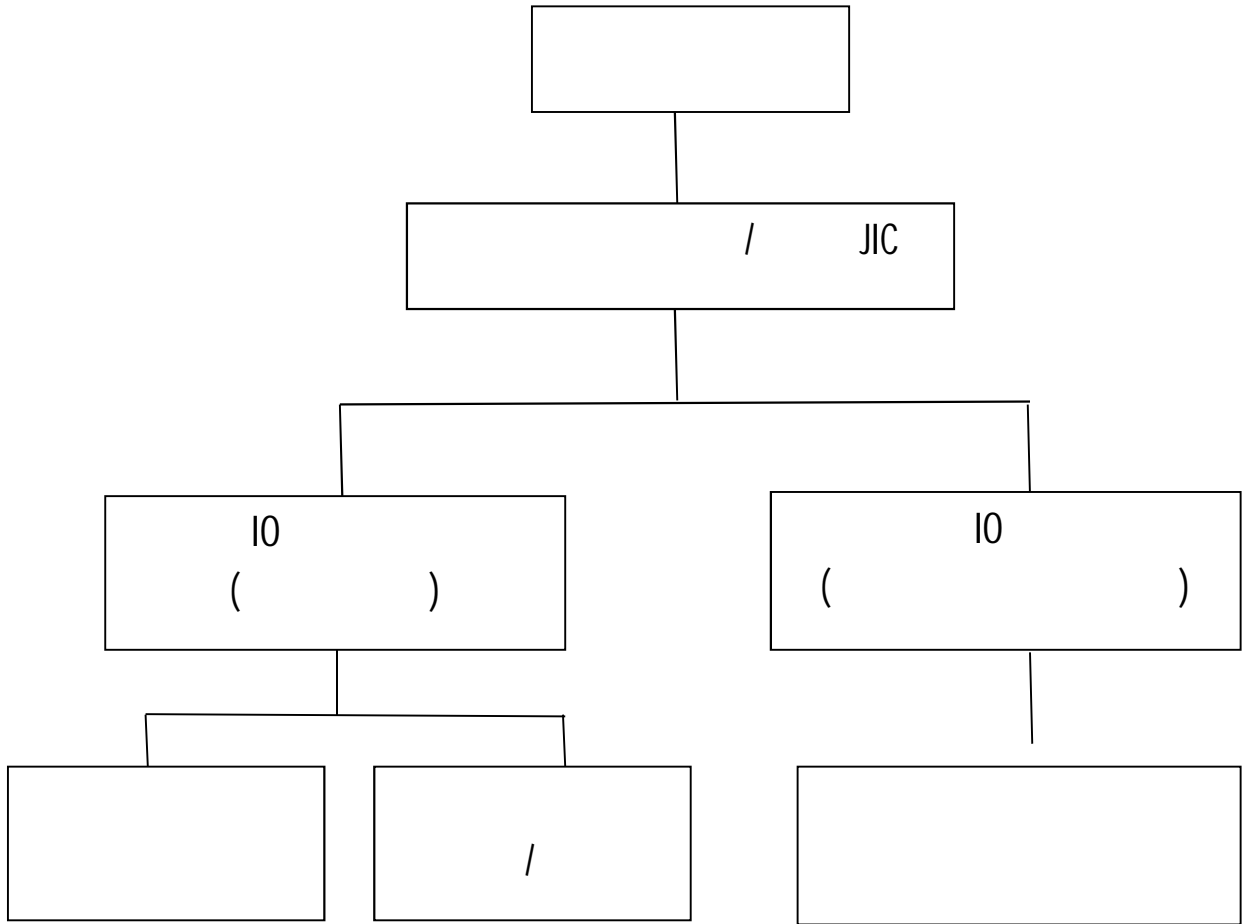
,

,2557

2-3:

JIC

7-11 คน

:

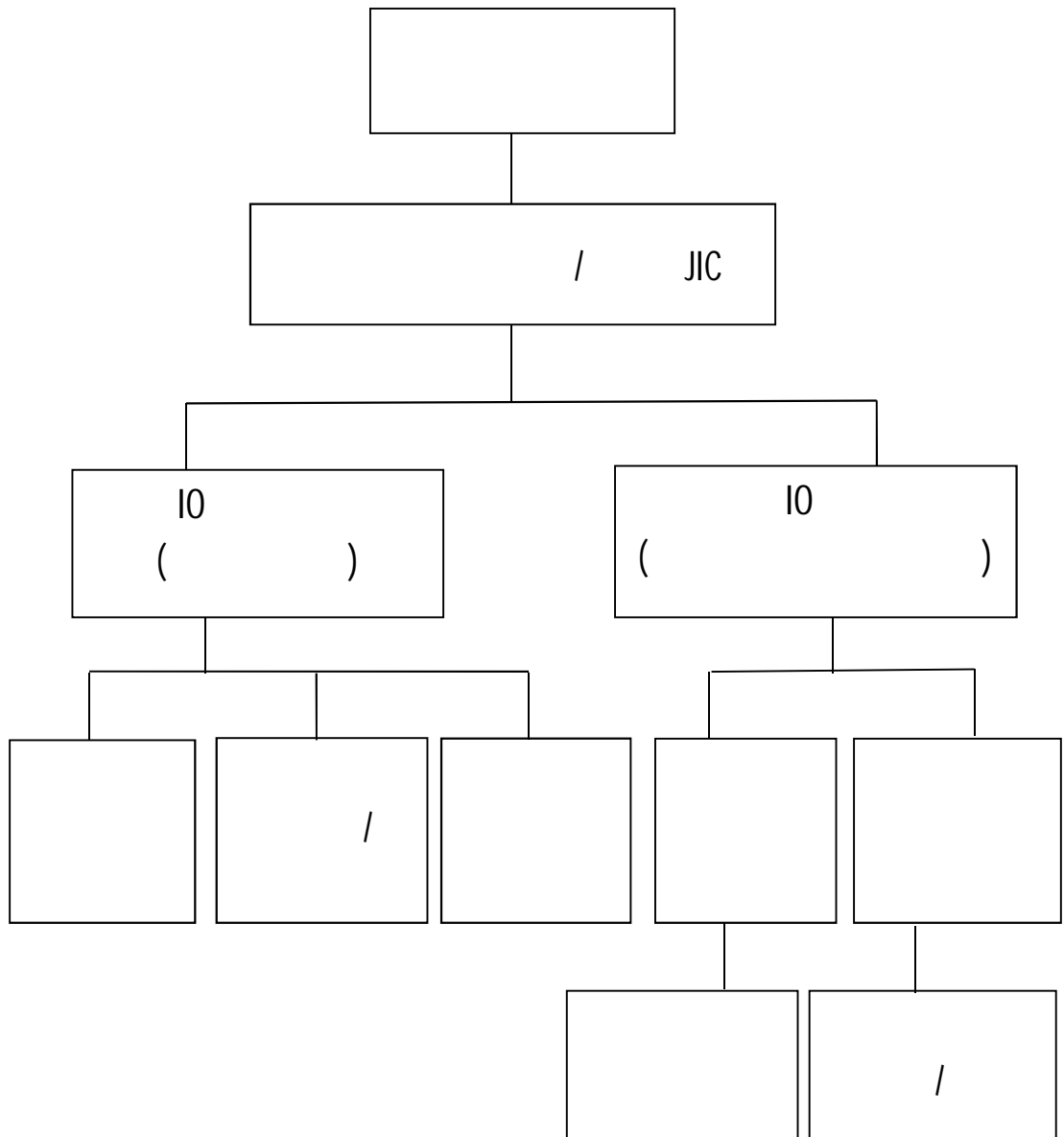
,

,2557

2-4:

JIC

18 - 36 คน

:

,

, 2557

1.

2.

3.

4.

5.

6.

(, 2554)

1.

2.

3.

/

4.

/

5.

6.

/

7.

/

8.

9.

:

10.

ซึ่งไม่ใช่ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นโฆษกเหตุการณ์

(

)

11.

12.

การกำหนดแนวทางบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ

ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการประชาสัมพันธ์¹⁰

. 2531 "

- 1 "
- 2
- 3
- " "
- 3.1
- 3.2
- 3.3
- 4
- 4.1
- 4.2
- 4.3

¹⁰ "

ว่าด้วยการประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2531 " . 2558.

4.4

4.5 พื่อต่อต้านข่าวลือ และการ โฆษณาชวนเชื่อ รวมทั้งข่าวสารที่

5

6

6.1

6.1.1

6.1.2

6.1.3

6.1.4

6.1.5

6.1.6

6.1.7

6.2

6.2.1 เผยแพร่ข่าวสาร หรือแถลงข่าวการปฏิบัติตามภารกิจของ

6.2.2 แจ้งข่าวสารที่จะเป็นประโยชน์ต่อการประชาสัมพันธ์ให้

6.2.3

6.2.4 กำกับดูแล และประเมินผลงานประชาสัมพันธ์ของหน่วย

6.3

นี้จึง ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะทำหน้าที่

6.4

7

8

ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการให้ข่าวและบริการข่าวสารของทางราชการ ¹¹

- 1 " "
- . 2531"
- 2 " "
- 3 " "
- " "
- " "
- " "

ควบคุมของกองทัพเรือ จัดทำอย่างมีแผนต่อเนื่อง เพื่อให้เป็นความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง

- " " หมายความว่า หัวหน้าส่วนราชการที่ขึ้นตรง
- " "

- 1.
- 2.
- 3.

11 "

" . 2558.

. 2531

" " หมายความว่า ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบ

" "

4

ผู้ให้ข่าวของทางราชการในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายและการปฏิบัติงานประจำที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

5

ในสถานการณ์สู้รบของกองทัพเรือและที่เกี่ยวข้อง

6 หัวหน้าส่วนราชการตั้งแต่ชั้นผู้บังคับการกรม ผู้บังคับหมวดเรือ

7

4 5 6

8

4 5

6

11 วรรคสอง เมื่อให้ข่าวที่สำคัญหรือแถลง

9

แห่งชาติ และระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติเกี่ยวกับการสื่อสาร

10

11

6

12

ที่เกี่ยวข้องในระดับสูงขึ้นไป หาทางประสานการปฏิบัติเพื่อยุติข้อขัดแย้ง แล้วชี้แจงให้ประชาชน

13

อบคอบ โดยเลือกใช้สื่อมวลชนตามความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเชื่อถือของกองทัพเรือ

14

สถานที่อื่นที่เหมาะสม ที่

15

กระบวนการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา กองทัพเรือไม่เคยมีกระบวนการบริหารจัดการสื่อมวลชน

สำนักเลขานุการกองทัพเรือ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีภารกิจเกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนโดยตรง
" "

กองทัพเรือ โดยผู้บังคับบัญชาเป็นประธาน ทั้งนี้เมื่อผู้วิจัยเข้ารับตำแหน่งรองเลขานุการกองทัพเรือ

ขั้นเตรียมการ

1. ตรวจสอบบัญชีรายชื่อสื่อมวลชนและกำหนดตัวเจ้าหน้าที่ติดต่อประสานงาน
2. จัดเตรียมหมายข่าวและกำหนดการสำหรับจัดส่งให้สื่อมวลชน รวมทั้งจัดเตรียม

3. ขอรทาบนโยบายผู้บังคับบัญชาในการเชิญสื่อมวลชนมาทำข่าวทั้งจำนวน / ประเภท/สถานที่ ซึ่งอนุญาตให้เข้าถึง

4. 3 ให้สื่อมวลชนทราบพร้อมกับชี้แจงทำความเข้าใจกรณี ที่นโยบายของผู้บังคับบัญชาไม่ตรงกับความต้องการของสื่อ เช่น งดการให้สัมภาษณ์หรือจำกัด

5. ประสานหน่วยเกี่ยวข้องในการจัดเตรียมพาหนะรับส่งสื่อมวลชนตลอดจน

ขั้นตอนปฏิบัติ

1.

เพื่อสรุปจำนวนสื่อมวลชนที่ตอบรับการมาทำข่าว

2.

3.

บันทึกชื่อก่อนนำเข้าสู่จุดที่กำหนด และเริ่มต้นกำกับดู

4.

5. เมื่อกิจกรรมเสร็จสิ้นหรือผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นประธานเดินทางกลับ นายทหาร ประชาสัมพันธ์นำสื่อมวลชนออกจากจุดที่กำหนด เพื่อเตรียมตัวออกจากพื้นที่โดยอิสระหรือโดย พาหนะที่จัดไว้ พร้อมทั้งมอบของที่ระลึก (ถ้ามี)

6. เมื่อมีการนำเสนอข่าวหรือภาพข่าวโดยสื่อ

ขั้นตอนดำรงรักษาและเสริมสร้างความสัมพันธ์

1.

หรือกิจกรรมสาธารณกุศลที่สื่อมวลชนจัดขึ้น เป็นต้น

2.

เชื่อถือจากสาธารณชน เพื่อให้การสนับสนุนในวาระต่างๆ เช่น งานเลี้ยงคล้ายวันเกิด งานมงคล

3.

การวิเคราะห์การกำหนดแนวทางและกระบวนการบริหารจัดการสื่อมวลชนของ กองทัพเรือ

ข่าวสารเป็นหลักนั้น หากพิจารณาความมุ่งหมายของทั้งสองระเบียบนี้จะพบว่า มิได้เน้น

ทั้งนี้สื่อมวลชนถูกจัดอยู่ในกลุ่มเป้าหมายเช่นเดียวกับประชาชนทั่วไปและข้าราชการ

โดยให้หน่วยขึ้นตรงกองทัพเรือทั้งหมดตลอดจนหน่วยเฉพาะกิจของกองทัพเรือให้

เอกสารชี้แจงในเรื่องที่เห็นว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ

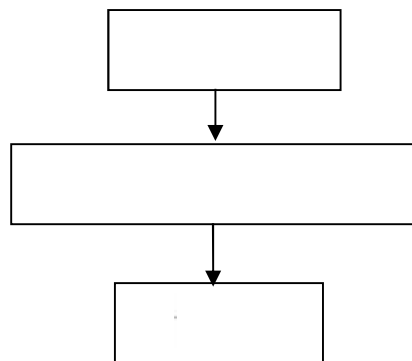
ของสื่อมวลชนเป็นไปตามความต้องการของกองทัพเรือและเป็นกลไกหนึ่งที่น่าสนับสนุนให้ภารกิจ

แนวคิดในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ เมื่อเกิดอุทกภัย พ.ศ. 2554

ในปี พ.ศ.2554 ประเทศไทยเผชิญกับอุทกภัยครั้งใหญ่อย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน หลายพื้นที่ถูกน้ำท่วม สร้างความเสียหายต่อระบบเศรษฐกิจ ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของ

กองทัพเรือได้จัดกำลังพลพร้อมยุทธโปกรณ์ฯ เข้าให้ความช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่
รับผิชอบ รวมทั้งพื้นที่ซึ่งได้รับการร้องขอจากภาคเอกชนและการสั่งการของรัฐบาล พร้อมทั้ง

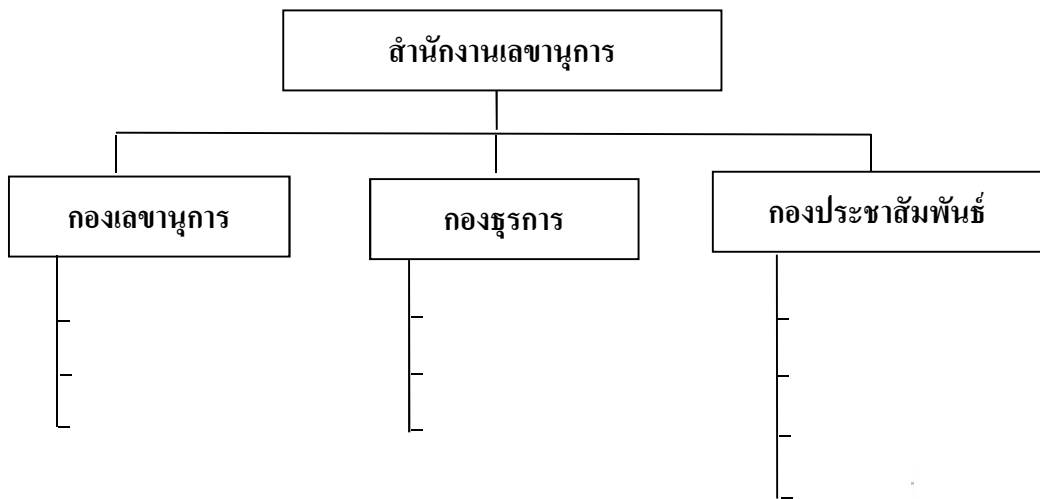
2-5 :

ที่ 2-5

รวมทั้งจัดเตรียมบทสัมภาษณ์ให้แก่ผู้บังคับบัญชาเพื่อชี้แจงรายละเอียดต่อสื่อมวลชน

ที่ 2-6 :

:

3100, 2557

() 3

10

() 2

แนวคิดของผู้ทรงคุณวุฒิและสื่อมวลชน

1. พลเรือเอก ธราธร ขจิตสุวรรณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพอเรือ อดีตผู้บัญชาการ
 ท้าเรือภาคที่ 3 (สัมภาษณ์ เมื่อ 10 มีนาคม 2558)

ด้วยเหตุนี้ ปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงานทั้งของสื่อมวลชนและ

ทางภาคพื้นดินและในทะเล ซึ่งในบางครั้งมีผลกระทบต่อการทำงานโดยไม่ตั้งใจ

การกำหนดแนวทางบริหารจัดการสื่ออย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม เพื่อรองรับความ

เมื่อครั้งที่ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการกองทัพอเรือภาคที่ 3

บริหารจัดการสื่อมวลชนโดยใช้อำนาจของ ผบ.หน่วยในพื้นที่ในการอำนวยความสะดวกในเรื่อง

ส่วนตัว ไม่ใช่แนวทางตามข้อกำหนดที่กองทัพอเรือสั่งการไว้อย่างเป็นทางการ

เพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งจะทำให้ได้แนวทางที่ดีชัดเจนและครอบคลุมการบริหาร

2. พลเรือโท ฉลอง อินทรเสมา อดีตรองเจ้ากรมกิจการพลเรือนทหารเรือ
(สัมภาษณ์ เมื่อ 11 มีนาคม 2558)

บ่อยครั้งที่การทำงานจึงมีทั้งที่ซ้ำซ้อนและไม่ครบถ้วน ตัวอย่างเช่น

นอกจากนี้การทำข่าวของสื่อมวลชนตามตัวอย่างข้างต้นจะสิ้นสุดลงเมื่อขบวน

/ /

โดยเฉพาะสำนักงานเลขานุการกองทัพเรือมุ่งเน้นสื่อมวลชนสายทหารเป็นหลัก ทั้งที่ภารกิจของ
กองทัพเรือจึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความคุ้นเคยกับสื่อมวลชน

**3. พลเรือโท เจริญศักดิ์ มาร์ตนะ ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษกองทัพเรือ อดีตเลขาธิการ
กองทัพเรือ (สัมภาษณ์ เมื่อ 12 มีนาคม 2558)**

ที่ผ่านมาเรามุ่งเน้นการอาศัยสื่อมวลชนในการเสนอข่าวการปฏิบัติการกิจของ
กองทัพเรือในภาพรวมเพื่อสร้างศรัทธาความเชื่อมั่น สร้างภาพลักษณ์ที่ดีของทหารเรือ ประโยชน์
ที่เราได้จากสื่อมวลชนอย่างมากก็คือ เมื่อเกิดข้อมูลข่าวสารที่คลาดเคลื่อนหรือสร้างความเสียหายแก่

แต่หากจะกล่าวถึงการบริหารจัดการสื่อมวลชนขณะที่กองทัพ

ที่ต้องปฏิบัติงานต่อเนื่อง มีเจ้าหน้าที่ติดตาม กำกับดูแลตั้งแต่

**4. ปัญญา ทิวสังวาล ผู้สื่อข่าวสายทหารหนังสือพิมพ์คมชัดลึก (สัมภาษณ์
เมื่อ 12 มีนาคม 2558)**

สื่อมวลชนอย่างเป็นทางการมีระบบราชการรองรับ ซึ่งแน่นอนว่า
ข่าวในบางครั้งโดยเฉพาะในภาวะที่ไม่ปกติ

จากประสบการณ์เมื่อเกิดภัยพิบัติผู้สื่อข่าวแต่ละคนต้องอาศัยความสนิทสนม
ส่วนตัวในการเข้าสู่พื้นที่หรือร่วมทางไปกับหน่วยปฏิบัติซึ่งหากกองทัพเรือมีการบริหารจัดการใน

5. **พีระวัฒน์ โชติธรรมโม** ผู้อำนวยการฝ่ายบรรณาธิการ สถานีโทรทัศน์ไทยรัฐทีวี
(สัมภาษณ์เมื่อ 13 มีนาคม 2558)

ส่วนแก่นแท้ของเนื้อหาหรือการสื่อสารกับประชาชน
โดยใช้นักข่าวเป็นเครื่องมือ เจ้าหน้าที่ของกองทัพเรือไม่ได้ให้ความสนใจซึ่งเป็นเพราะไม่มีการวาง

คนที่เป็นมืออาชีพที่ทำงานประสานกับสื่อมวลชน

6. จัรัส จิ่งธีระพาณิชย์ บรรณาธิการนิตยสารไทยแลนด์ จีโอกราฟฟิก (สัมภาษณ์
เมื่อ 13 มีนาคม 2558)

ประสบการณ์จากการทำสารคดีนำท่วมใหญ่เมื่อปี 2554 ทางนิตยสารได้รับการ

ในครั้งนั้น กรมอุทกหารเรือมีการบริหารจัดการสื่อมวลชนที่ดีมาก กล่าวคือ

สรุป

สองสิ่งนี้เข้าด้วยกัน คือปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การประชาสัมพันธ์เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข้อคิดเห็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ตลอดจนสื่อมวลชนที่มีประสบการณ์จากการทำงาน

ความสำคัญกับการบริหารจัดการสื่อมวลชนเท่าที่ควร ซึ่งความเป็นไปดังกล่าวนับเป็น “ ”
ที่มีผลกระทบต่อการอาศัยสื่อมวลชนการประชาสัมพันธ์เป็นเครื่องมือเพื่อการปฏิบัติงานตาม

บทที่ 3

การบริหารจัดการล้อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ

กระบวนการในการกำหนดแนวทางบริหารจัดการ

ภัยพิบัติ (Catastrophe)¹ หมายถึง สาธารณภัยอันได้แก่ อัคคีภัย วาตภัย อุทกภัย ภัยแล้ง ภาวะฝนทิ้งช่วง ไฟป่า ภัยจากลูกเห็บ ภัยอันเกิดจากไฟฟ้า ภัยที่เกิดจากโรคหรือการระบาดของแมลงหรือศัตรูพืชทุกชนิด อากาศหนาวจัดผิดปกติ ภัยสงคราม และภัยอันเนื่องมาจากการกระทำของผู้ก่อการร้าย กองกำลังจากนอกประเทศหรือจากการปราบปรามของเจ้าหน้าที่ของทางราชการ ตลอดจนภัยอื่นๆ ไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือมีบุคคลหรือสัตว์ทำให้เกิดขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตร่างกายของประชาชนหรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของประชาชนหรือรัฐ

หลังภาวะ “สงครามเย็น” สิ้นสุดลง ภัยพิบัติทางธรรมชาติกลายเป็นภัยคุกคามที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงไม่น้อยไปกว่าภัยคุกคามทางทหาร ซึ่งเคยเป็นภัยคุกคามอันดับหนึ่งมาโดยตลอด สำหรับประเทศไทย ภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นบ่อยครั้งคือ อุทกภัยและวาตภัย ก่อนที่ภัยจากแผ่นดินไหวจะเริ่มเกิดขึ้นในระยะหลัง รวมทั้งยังมีภัยพิบัติจากอุบัติเหตุในทะเล เช่น กรณีน้ำมันรั่ว และภัยพิบัติจากคลื่นยักษ์ “สึนามิ” ซึ่งสร้างความเสียหายอย่างรุนแรงที่สุด

กองทัพเรือซึ่งมีภารกิจหลักไปกับการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ควบคู่ไปกับการรักษาความมั่นคงภายใน จึงเป็นกลไกหนึ่งของรัฐบาลและกองทัพไทยในการเผชิญกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกชั้นตอน

¹ แนวคิดทฤษฎีและวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ, www.arsadusit.com-1683 กลาโหม (ผอ.ศบภ.กท.) และผู้บัญชาการทหารเรือเป็น ผช.ผอ.ศบภ.กท. (2) โดยมีผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนกลาโหมเป็นเลขานุการศูนย์อำนวยการ ศบภ.กท. รวมทั้งได้จัดทำ “แผนบรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม” วัตถุประสงค์เพื่อนำศักยภาพของกองทัพมาสนับสนุนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พร้อมทั้งได้มอบให้กองทัพไทยและเหล่าทัพจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยระดับเหล่าทัพ

ในปี พ.ศ.2550 รัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ซึ่งมี นายกรัฐมนตรีเป็นประธานคณะกรรมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (กปภ.ช.) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ รวมทั้งได้ จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ.2553 - 2557 ขึ้น กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก สำหรับในส่วนของกระทรวงกลาโหม ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความพร้อมทั้งด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์ และเครื่องมือต่าง ๆ ได้รับมอบหมาย ให้เป็นหน่วยงานสนับสนุนส่วนราชการฝ่ายพลเรือนในการบรรเทาสาธารณภัย

ในการนี้ กระทรวงกลาโหมจึงได้จัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกระทรวงกลาโหม² (ผอ.สบภ.ทท.) มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม เป็นผู้อำนวยการศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวง

สำหรับภัยด้านอื่นๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับภัยแล้ง ได้แก่ อุทกภัย การดำเนินการ ให้ความช่วยเหลือของหน่วยจะเป็นไปเช่นเดียวกับการให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง โดยยึด แผนช่วยเหลือผู้ประสบภัยแล้ง พ.ศ.2539 เป็นแนวทางปฏิบัติ และต่อมาในปี พ.ศ.2548 กองทัพเรือ ได้มีคำสั่ง กองทัพเรือ (เฉพาะ) ฉบับที่ 22/2548 ลง 5 ต.ค.48 เรื่องการจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพเรือ (สบภ.ทท.) โดยให้ศูนย์ปฏิบัติการกองทัพเรือ (สบภ.ทท.) ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ อำนวยการ สบภ.ทท. โดยมี ผบ.ทท. เป็น ผอ.สบภ.ทท. และ เสธ.ทท./ผอ.สบภ.ทท. (ตำแหน่ง ขณะนั้น) เป็น หน.ศูนย์อำนวยการ สบภ.ทท. นอกจากนั้นกองทัพเรือยังได้มีแผนหรือคำสั่งต่างๆ เพื่อรองรับการเกิดภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แผนค้นหาและช่วยเหลือเรือ อากาศยานที่ประสบภัย แผนปฏิบัติการในการป้องกันและขจัดมลพิษทางน้ำเนื่องจากน้ำมัน ระดับกองทัพเรือ เป็นต้น

ต่อมาเมื่อมีการปรับโครงสร้างการจัด สบภ.ทท. โดย ผบ.ทท. เป็น ผบ.สบภ.ทท. และ เสธ.ทท. เป็น เสธ.สบภ.ทท. จึงส่งผลกระทบต่อคำสั่ง ทท. (เฉพาะ) ฉบับที่ 22/2548 ลง 5 ต.ค.48 เรื่อง การจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองทัพเรือ ที่กำหนดให้ สบภ.ทท. ปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์ อำนวยการ สบภ.ทท. ในการนี้กองทัพเรือจึงได้ยกเลิกคำสั่ง ทท. (เฉพาะ) ฉบับที่ 22/2548 ลง 5 ต.ค.48 และออกคำสั่ง ทท. (เฉพาะ) ที่ 708/2554 ลง 23 ก.ย.54 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความ สอดคล้องในการปฏิบัติตามสายงานของ สบภ.ทท. และกองทัพเรือสามารถดำเนินงานด้านการ บรรเทาสาธารณภัยในภาวะปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการปรับโครงสร้างของ สบภ.ทท. ประกอบด้วย ส่วนบังคับบัญชา ส่วนอำนวยการ และหน่วยปฏิบัติ

² “แม่บทศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพเรือ”. 2553. หน้า 2-4

บรรเทาสาธารณภัยของ ทร. ให้เป็นไปตามคำสั่งและนโยบายของ ผบ.ศบก.ทร. นอกจากนั้นได้

อำนวยความสะดวกตามสายงานต่าง ๆ ที่ครบถ้วนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Area Command แต่ได้ยกเลิก จก.ทร.401 ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติในพื้นที่รับผิดชอบบริเวณแม่น้ำ

พื้นที่ต่าง ๆ ของ ทร. และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้ทับซ้อนซ้อนทับซ้อนกับภารกิจของศูนย์
เตือนภัยพิบัติแห่งชาติ รวมทั้งได้จัดตั้งศูนย์ประชาสัมพันธ์ ศบก.ทร. ขึ้น เพื่อ

เผยแพร่ทางสื่อทุกประเภท ตลอดจนกระจายข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลสาธารณภัย ตามที่ศูนย์ประสาน
และสนับสนุนข้อมูลการแจ้งเตือนภัย ศบก.ทร. รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

รูปแบบและลักษณะของการบริหารจัดการ

(.)³

และช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติและสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบของ ทร. หรือพื้นที่อื่นๆ ตามที่

(. .)

1. ส่วนบังคับบัญชา

2. ส่วนอำนาจการ

2.1

ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบรรเทาสาธารณภัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

/

2.2

2.3 ติดตามสถานการณ์และเหตุการณ์สาธารณภัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งในและ

2.4

3. หน่วยปฏิบัติ

3.1 สบก. พื้นที่ต่าง ๆ ของ ทร.

.1

.2

.3

(.)

(.)

3.1.1 วางแผน สั่งการ อำนาจการ ประสานงาน กำกับ ดูแล และประสาน

สาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบหรือพื้นที่อื่น ๆ ตามที่ ศบค.ทร. มอบหมาย

3.1.2

ภาคเอกชนในพื้นที่ร่วมปฏิบัติงานในการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อให้

3.1.3

3.1.4 ติดตามสถานการณ์ และเหตุการณ์สาธารณสุขต่าง ๆ ในพื้นที่

รับผิดชอบและพื้นที่ใกล้เคียงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเตรียมการและดำเนินการให้ความช่วยเหลือผู้

3.2

3.2.1 ติดตามข้อมูลการพยากรณ์อากาศ อุทกศาสตร์ ความสั่นสะเทือน

ของแผ่นดิน สึนามิ และข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.2.2

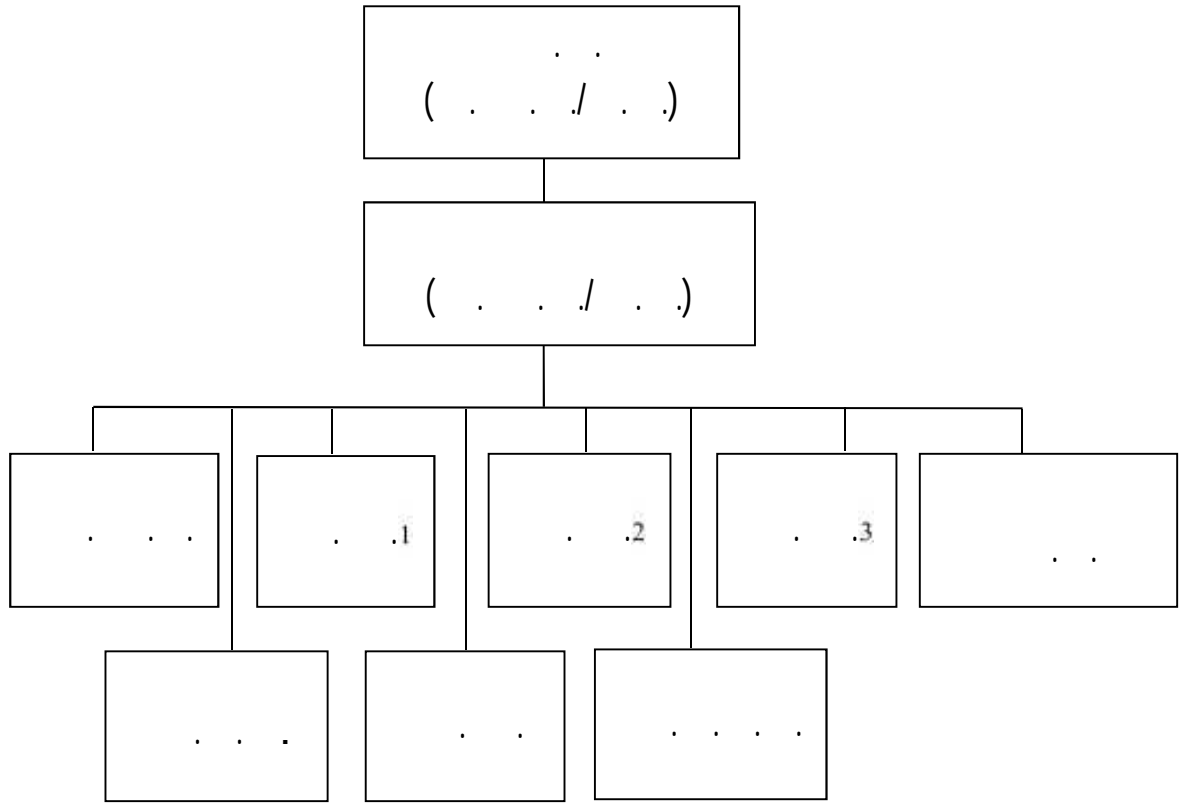
3.2.3

3.3

ะสบสาธารณสุขของ ทร. ให้แก่สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เพื่อนำไปเผยแพร่

และสนับสนุนข้อมูลการแจ้งเตือนภัย ศบค.ทร. รวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องจะประสาน

3-1 : . . .

: , 2553

การปฏิบัติในการช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย

สามารถกำหนดได้ 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นการเตรียมการก่อนเกิดภัย

1.1 วางแผน อำนวยการ ประสานงาน กำกับดูแล

!

ส่วนราชการฝ่ายพลเรือนในการแบ่งมอบพื้นที่และงานที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างชัดเจน

1.2 ติดตามสถานการณ์ รวบรวมข่าวสารข้อมูล และประเมินสถานการณ์ของ

! !

1.3

1.4 ประสานงานกับฝ่ายพลเรือนในการเตรียมพื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการ

1.5 เตรียมแผนการปฏิบัติและการฝึกการช่วยเหลือผู้

2. ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเกิดภัย

2.1 สนับสนุนกำลังพล ยุทโธปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์เครื่องมือ

2.2 ในกรณีที่สาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบของ ศบภ. พื้นที่ต่างๆ ของ ทร.

2.3 ดำเนินการจัดระเบียบประชาชนและทรัพยากร รวมถึงการอพยพผู้ประสบ
และเคลื่อนย้ายสิ่งของออกจากพื้นที่อันตราย

2.4

3. ขั้นตอนการปฏิบัติหลังเกิดภัย

3.1 วางแผน อำนาจการ ประสานงาน กำกับดูแลการปฏิบัติในการฟื้นฟูบูรณะ

3.2 สนับสนุนกำลังพล ยุทโธปกรณ์ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ ยานพาหนะ

3.3

|

3.4

พริ่อกที่กล่าวมาข้างต้น สิ่งที่จะขาดเสียมิได้ก็คือ การประชาสัมพันธ์ทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปสู่ผู้ประสบภัยในพื้นที่ และการประชาสัมพันธ์บทบาทของกองทัพเรือให้สาธารณชนรับรู้ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่น ศรัทธาของ

“ ”

ได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง กว้างขวางและรวดเร็ว เพื่อให้เกิดความศรัทธาและมีทัศนคติที่ดีต่อ ทร.

แนวความคิดในการปฏิบัติของศูนย์ประชาสัมพันธ์ สบภ.ทร.

หน่วยปฏิบัติ

1.
2. สบภ. พื้นที่ต่าง ๆ ของ ทร.

การปฏิบัติ

1.

มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือประชาชนที่ประสบสาธารณภัย

(Press Release)

2. ศบภ. พื้นที่ต่าง ๆ ของ ตร.

2.1 จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์จำนวนตามความเหมาะสม ทำหน้าที่

ศบภ.ตร. ตลอดจนให้สัมภาษณ์การปฏิบัติงานของ ศบภ. พื้นที่ต่าง ๆ

(Press Release)

2.2

..... ()
()

2.3

2.4 ในกรณีที่มีปัญหา ข้อขัดข้อง หรือมีความคลาดเคลื่อนในด้านการประชาสัมพันธ์

จัดการสื่อมวลชนอย่างแท้จริง หากเป็นเพียงการแจ้งข่าวการปฏิบัติของกองทัพเรือโดยหน่วยที่

ภารกิจเมื่อเกิดภัยพิบัติได้เท่าที่ควร

ปัญหาและผลกระทบอันเนื่องจากการบริหารจัดการที่ขาดความสมบูรณ์ครบถ้วน

ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติครั้งใหญ่ในประเทศไทย 1 ครั้ง
ปี 2554 และน้ำมันรั่วที่อ่าวเสม็ด ในปี 2556 ซึ่งทั้ง 2 เหตุการณ์ที่กล่าวมา สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา
และผลกระทบจากการขาดการบริหารจัดการสื่อมวลชนอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งในห้วงเวลา

1. อุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ.2554

อุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ.2554 หรือที่นิยมเรียกกันว่า มหาอุทกภัย⁴
เป็นอุทกภัยรุนแรงที่ส่งผลกระทบต่อบริเวณลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและลุ่มน้ำโขง เริ่มตั้งแต่ปลายเดือน
กรกฎาคมและสิ้นสุดเมื่อวันที่ 16 มกราคม พ.ศ.2555 มีราษฎร 12.8
ธนาคารโลกประเมินมูลค่าความเสียหายสูงถึง 1.44 ล้านล้านบาท เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ.2554 และ

150 ล้านไร่ (6 ล้านเฮกตาร์) ซึ่งในจำนวนนี้
ทั้งพื้นที่เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมใน 65 จังหวัด 684 อำเภอ ราษฎรได้รับความเดือดร้อน
4,086,138 ครัวเรือน 13,595,192 คน บ้านเรือนเสียหายทั้งสิ้น 2,329 หลัง บ้านเรือนเสียหาย
บางส่วน 96,833 หลัง พื้นที่การเกษตรคาดว่าจะได้รับความเสียหาย 11.20 ล้านไร่ ถนน 13,961 สาย
ท่อระบายน้ำ 777 แห่ง ฝาย 982 แห่ง ท่อระบายน้ำ 142 แห่ง สะพาน/คอสะพาน 724 แห่ง บ่อปลา/บ่อกุ้ง/
หอย 231,919 ไร่ ปศุสัตว์ 13.41 ล้านตัว มีผู้เสียชีวิต 813 ราย (44 จังหวัด) สูญหาย 3 คน

ปริมาณน้ำและจำนวนผู้ที่ได้รับผลกระทบ

4 "

. 2555 -

<https://th.wikipedia.org/> 2558.

2. การปฏิบัติของกองทัพเรือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน

สถานการณ์ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของกองทัพเรือ การปฏิบัติที่ผ่าน

สำหรับแจกจ่ายแก่สื่อมวลชนทุกสำนักตามกิจที่กำหนดไว้ในโครงสร้างของ

กำลังพล หรือแจกลิงของแก่ผู้ประสพภัย สลก.ทร. ซึ่งทำหน้าที่ศูนย์
 ประชาสัมพันธ์ สบก.ทร. ก็จะประสานการนัดหมายสื่อมวลชน เพื่อให้ส่งนักข่าว
 เดินทางไปยังพื้นที่ดังกล่าว หรือนัดหมายให้นักข่าวในพื้นที่ติดตามทำข่าวกิจกรรมของผู้บังคับบัญชา
 โดยให้ความสำคัญกับเรื่องดังกล่าวอย่างมาก ทั้งนี้ก็เพื่อให้มั่นใจว่า การปฏิบัติของผู้บังคับบัญชาจะ

ผู้วิจัยเคยปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์ประชาสัมพันธ์ สบก.ทร. เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง

ทั้งที่สื่อมวลชนสามารถใช้เป็นเครื่องมือและกลไกในการสื่อสารไปยัง

ตัวอย่างหนึ่งที่ผู้วิจัยประสพด้วยตนเองคือในคืนวันหนึ่งระหว่างสถานการณ์น้ำ

พื้นที่โดยตรง

หน่วยปฏิบัติในพื้นที่ไล่ลงไปเป็นลำดับ จนกระทั่ง

หญิงตั้งครรภ์ออกมาได้สำเร็จและเป็นที่น่ายินดีว่าหญิงตั้งครรภ์ผู้นั้นถูกส่งถึงมือแพทย์ทันเวลา

ใกล้ชิดระหว่างนักข่าวกับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่โดยมีผู้วิจัยซึ่งอยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นตัวกลาง

โดยเฉพาะในกรณีที่เกิดขึ้นนี้มีการแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบกันอย่างชัดเจนและหญิงตั้งครรภ์พักอาศัยอยู่นอกพื้นที่ซึ่งกองทัพเรือได้รับการแบ่งมอบให้รับผิดชอบ แต่ผู้วิจัยได้ตัดสินใจว่าเป็น

ปัญหาแล้วผู้วิจัยไม่สามารถสั่งการให้หน่วยปฏิบัติในพื้นที่เดินทางไปปรับตัวหญิงตั้งครรภ์ผู้นี้ได้ก็ตาม ปฏิบัติการในครั้งนี้จึงไม่มีการบันทึกไว้เป็นเอกสารของทางราชการแต่อย่างใด

นอกจากนี้สิ่งที่เกิดขึ้นยังบ่งชี้ว่า กองทัพเรือ โดย สบภ.ทร. มิได้มีการบริหารจัดการสื่ออย่างเป็นรูปธรรม เพราะหากมีการบริหารจัดการที่ชัดเจน นักข่าวของสถานี

อีกตัวอย่างหนึ่งที่สมควรนำมากล่าวไว้ เพราะมีลักษณะของปัญหาที่คล้ายคลึงกันก็คือ ในวันที่ ร.ล.จักรีนฤเบศร เตรียมที่จะเดินทางไปช่วยผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ มีการลำเลียงสิ่งของจำนวนมากลงเรือ ทีมข่าวของสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 เดินทางไป

ทีมข่าวสถานีโทรทัศน์ ช่อง 9 ได้รับอนุญาตให้ลงเรือเดินทางไปทำข่าวได้จนจบภารกิจ ทั้งที่

“ ”

ใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงานในภาวะวิกฤตเมื่อเกิดภัยพิบัติหากขาดผู้วิจัยทำ
" "

3. เหตุการณ์น้ำมันรั่วบริเวณอ่าวพร้าว เกาะเสม็ด

เริ่มตั้งแต่เวลา 06.50 น. ของวันที่ 27 ก.ค. 2556 ขณะที่เรือบรรทุกน้ำมันสัญชาติกรีซ กำลังถ่ายน้ำมันดิบมายัง โรงกลั่นน้ำมันของบริษัท พีทีที (PTTGC) ได้เกิดเหตุไม่คาดฝัน เมื่อท่อรับน้ำมันดิบขนาด 16 นิ้ว

20

น้ำมันดิบ 50,000 ลิตร จึงไหลทะลักออกสู่ท้องทะเลมาตาพุดทันที เมื่อเป็นเช่นนั้น วาล์วอัตโนมัติจึงตัดระบบส่งน้ำมัน ส่วนเจ้าหน้าที่ของพีทีทีจีซีก็เร่งนำเรือออกทะเล เพื่อไม่ให้กระจายตัว พร้อมเร่งนำท่อน้ำมันที่หักคราบไว้และใช้เครื่องมือเก็บ กระทั่งเห็นว่าสถานการณ์ดีขึ้น จึงออกประกาศว่าขณะนี้สามารถจัดการขนน้ำมันไปได้แล้วกว่า 70%

29 . .

2

ที่รั่วไหล เข้าสู่ชายฝั่งอ่าวพร้าว เกาะเสม็ด สถานที่ท่องเที่ยวอันดับ 1 ของจังหวัดระยอง ทำให้ทาง

4. การปฏิบัติของกองทัพเรือในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชน

ในทันทีที่ได้รับรายงานเหตุการณ์ที่เกิด

กองทัพเรือได้สั่งการให้ศูนย์บรรเทาภัยพิบัติทัพเรือภาคที่ 1 หรือ ศบภ.ทรภ.1 รับผิดชอบการปฏิบัติ

เพื่อเกาะติดสถานการณ์ความเป็นไปที่เกิดขึ้น ก็คือ ศบภ.ทรภ.1 มอบหมายให้นายทหารกิจการ พลเรือน ทรภ.1 เป็นผู้กำกับดูแลและสนับสนุนการทำงานของสื่อมวลชน ทั้งการจัดเรือตรวจการณ์ ชายฝั่งนำสื่อมวลชนไปยังพื้นที่ การจัดให้มีการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชา การนำสื่อมวลชนขึ้น ฮ. เพื่อบันทึกภาพมุมสูง ขณะที่ สลก.ทร. ซึ่งเป็นหน่วยรับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ของกองทัพเรือ

เพื่อแจกจ่ายต่อสื่อมวลชนเพื่อให้ทราบความคืบหน้าในแต่ละวัน

“ ”

Head Line

การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลา เพื่อให้สื่อมวลชนนำเสนอหรือกระจายข่าว

“ ”

การเดินทางไปตรวจเยี่ยมการปฏิบัติในพื้นที่ควบคู่ไปกับการให้ข่าวความคืบหน้าการป

สิ่งที่ สลก.ทร. ไม่อาจทำได้ทั้งที่ควรจะทำและอยากจะทำ คือ
จัดการสื่อ ที่เป็นดังนี้ก็เนื่องจากในโครงสร้างของ ศบก.ทร. กำหนดขอบเขตหน้าที่ของ สลก.ทร.

สื่อมวลชนหลายสำนักได้อาศัยความสนิทสนมเป็นส่วนตัวกับผู้วิจัยเพื่อร้องขอการสนับสนุนการ
ทำงานและสอบถามในประเด็นที่บ่งชี้ว่า ทร. ขาดการบริหารจัดการสื่อมวลชนในพื้นที่ภัยพิบัติ

อาทิ สื่อมวลชนสอบถามมายังผู้วิจัยว่าจะขึ้น ฮ. ได้หรือไม่ ถ้าได้ต้อง

เหล่านั้นไปยัง ศบก.ทรก. เพื่อที่จะพบว่าหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ขาดทักษะในการบริหารสื่อมวลชน

เมื่อวานหรือมีสื่อขึ้น ฮ. ไปแล้วเมื่อเช้า ทำไมจะมาขอขึ้นอีก ?

" "

:

.1

ข้อความในโซเซียลมีเดียมีข้อความที่ทำให้เข้าใจว่า กองทัพเรือจัดเรือไปรับคาราที่มาสร้างภาพการ

ก่อนจะติดต่อกลับไปยังต้นสังกัดของสื่อมวลชนรายนั้นเพื่อชี้แจงข้อมูลที่ถูกต้อง แต่กว่าจะถึงตอน

สรุป

. .2554

บริเวณอ่าวพร้าว เกาะเสม็ด พ.ศ.2556

และทำให้กองทัพเรือเสียโอกาสที่จะใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติการกิจอย่างนำ

บทที่ 4

การปฏิรูปการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือ เมื่อเกิดภัยพิบัติ

กระบวนการในกำหนดแนวทางการบริหารจัดการ

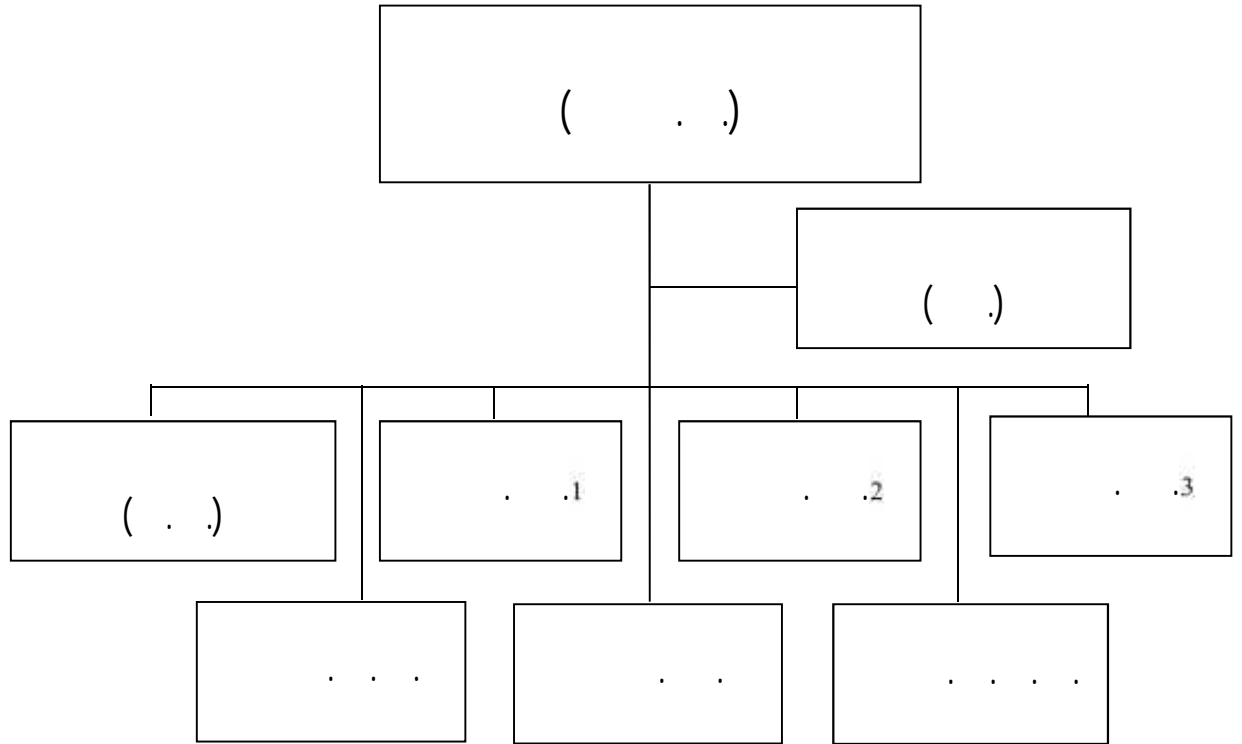
ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา แม้ว่ากองทัพเรือจะมีกำลังพลและยุทธโศปกรณ์ที่สามารถปฏิบัติภารกิจเมื่อเกิดภัยพิบัติในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งถือเป็น “จุดแข็ง” ในการให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชนก็ตาม แต่สิ่งที่เห็นได้ชัดจากกรณีอุทกภัยปี 2554 และกรณีน้ำมันรั่วที่อ่าวพร้าว ปี 2556 ก็คือ กองทัพเรือยังมี “จุดอ่อน” ในการบริหารจัดการสื่อมวลชนในภาวะวิกฤตเมื่อเกิดภัยพิบัติ ทำให้กองทัพเรือสูญเสียโอกาสที่จะใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือที่ทรงประสิทธิภาพในการสนับสนุนการปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็วและง่ายดายยิ่งขึ้น

กองทัพเรือจึงควรเปลี่ยนแนวคิดที่มีมาแต่เดิมว่า ต้องการให้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ผลงานไปสู่แนวคิดที่ว่ากองทัพเรือจะต้องใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือและกลไกที่จะสนับสนุนกิจกรรมหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ เพื่อให้การทำงานสะดวกรวดเร็วและได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนผู้ประสบความเดือดร้อนรวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่จะสนับสนุนกองทัพเรือตามที่ได้รับคำร้องขอ

ในวันนี้สภาวะแวดล้อมได้เปลี่ยนไปแล้ว สื่อมวลชนไม่ใช่เป็นเพียงนักข่าวที่รอรับเอกสารข้อมูลทีเรียกว่า “ข่าวแจก” จากกองทัพเรือเหมือนที่เคยเป็นมาในอดีต แต่สื่อมวลชนถือได้ว่าเป็นองค์กรหนึ่งที่มีศักยภาพสูง มีการจัดตั้งและดำเนินการอย่างเป็นระบบ สื่อมวลชนบางสำนักมีอากาศยานเป็นของตนเอง สามารถส่ง ฮ. บินเข้าสู่พื้นที่เป้าหมายได้อย่างรวดเร็ว มีทีมงานทั้งในส่วนกลางและท้องถิ่นที่สามารถเจาะลึกเข้าถึงตัวผู้ประสบภัยได้ตลอด 24 ชั่วโมง จนเป็นขวัญใจและได้รับความเชื่อถือจาก “ชาวบ้าน” มากกว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐชนิดที่ไม่อาจปฏิเสธได้

ดังนั้น การบริหารจัดการสื่อฯ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้กระบวนการในการกำหนดแนวทางการบริหารจัดการสื่อควรมาจากการหารือร่วมกันระหว่างกองทัพเรือโดยสำนักงานเลขานุการกองทัพเรือ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนในภาวะปกติอยู่แล้วกับผู้แทนสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ เพื่อกำหนดรูปแบบการทำงานร่วมกันเมื่อเกิดภัยพิบัติ จากนั้นเมื่อได้กรอบแนวทางแล้ว สำนักงานเลขานุการกองทัพเรือเป็นผู้นำเสนอเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารจัดการสื่อมวลชนที่กองทัพเรือแต่งตั้ง โดยมีโครงสร้างคณะกรรมการ ดังนี้

แผนภาพที่ 4-1 :

:

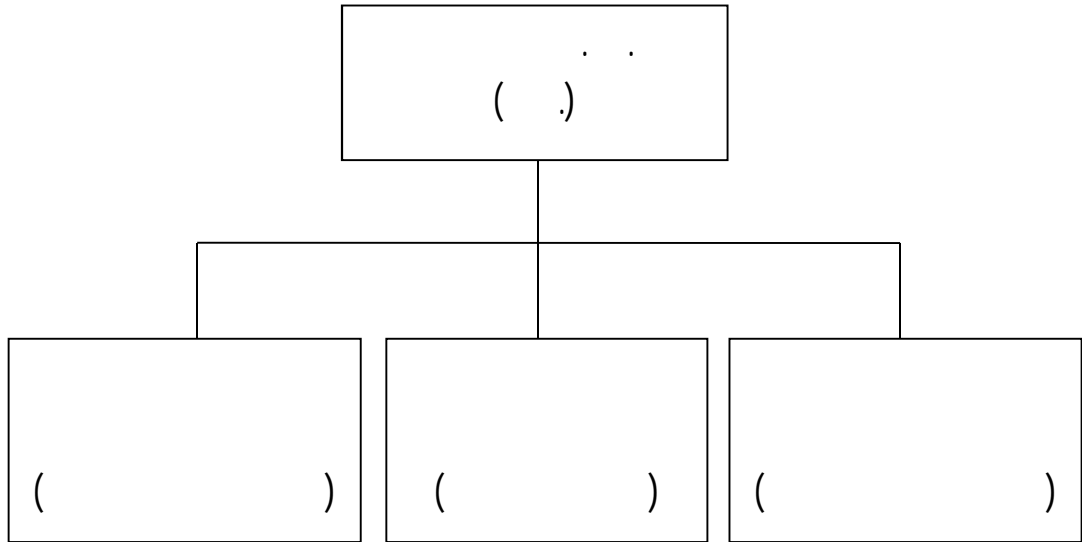
ศบภ.ทร. แต่เพิ่มโฆษกผู้ให้ข่าวอีก 1 ตำแหน่ง

(.)

เมื่อคณะกรรมการพิจารณากลับกรอง/ปรับแต่งแนวทางการบริหารจัดการสื่อมวลชน
และการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจเมื่อเกิดภัย
" " "

ศบส.พท. ซึ่ง ผบ.หน่วยในพื้นที่ประสบภัยจะต้องจัดตั้งขึ้นทันทีโดยมีโครงสร้าง

4-2 : ศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนพื้นที่ประสบภัย

:

จะเห็นได้ว่าโครงสร้างของศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนพื้นที่ประสบภัยพิบัติ (.)

และสั่งการหน่วยต่าง ๆ ในพื้นที่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การทำงานของสื่อมวลชน

ไม่มีการจัดผู้ทำหน้าที่โฆษกด้วยเหตุผลที่ว่าผู้ให้ข่าวต่อสาธารณชนควรมีค

สำหรับการประสานงานกับสื่อมวลชนในพื้นที่ สบส.พท.
 พันธุ์ ซึ่งเป็นฝ่ายประสานงานเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการ เพื่อให้มั่นใจว่าสื่อมวลชน

รูปแบบและลักษณะของการบริหารจัดการ

ควรรวมถึงผู้เกี่ยวข้องทั้งหมด อันได้แก่ ประชาชน

4-1 :

เป้าหมาย	ลักษณะการบริหาร
1.	1. ใช้สื่อ ฯ เป็นตัวเชื่อมส่งผ่านข้อมูลข่าวสารแบบ 2 WAYS
2.	2.
3.	
4.	3.
	4. 10
5.	5.
	สื่อ ฯ เมื่อเข้าพื้นที่ของ ทร.

แนวคิดในการปรับปรุงศูนย์ประชาสัมพันธ์ สบภ.ทร. ไปสู่การเป็นศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนพื้นที่ประสภภัย

พื้นที่ประสบภัย” . . . โดยมีกรอบการปฏิบัติหน้าที่ดังต่อไปนี้

หน้าที่ศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนกองทัพเรือพื้นที่ประสบภัย

1.

24

2.

2 Ways

3.

4.

สนับสนุนตลอดจนจัดระเบียบสื่อมวลชนในการปฏิบัติงานทั้งในการใช้ยานพาหนะและที่พัก

5.

6.

พร้อมทั้งเชิญสื่อมวลชนมารับฟังคำชี้แจงแนวทางการบริหารจัดการเมื่อเกิด

7. รายงานผลการบริหารจัดการในห้วง 24 ชั่วโมงที่ผ่านมาในที่ประชุม ศบค.ทร.

ทั้งนี้ศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนควรกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จตามแผนภูมิดังนี้

4-2 :

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
1.	1.
2. ()	2. รับทราบความต้องการของประชาชนในพื้นที่และ
3.	3.
4.	4. กองทัพเรือได้รับการสนับสนุนสิ่งของและปัจจัยต่าง ๆ
5.	5.

:

สรุป

ยุคสมัยที่เปลี่ยนไปและเทคโนโลยีทางการสื่อสาร ทำให้สื่อมวลชนมีศักยภาพและ

จัดการสื่อมวลชน เพื่อเป็นกลไกที่สำคัญในการบรรลุความมุ่งประสงค์ข้างต้น นั่นคือ

ขั้นตอนการปฏิบัติของคณะกรรมการบริหารจัดการสื่อมวลชน

1.

24

2.

3.

“ ”

4.

3

ส่งมอบการประสานงาน/การติดต่อให้กับศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนในพื้นที่ภัยพิบัติ

ขั้นตอนการปฏิบัติของศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชน

1.

หน้าที่ หัวหน้าศูนย์ฯ และแต่งตั้งนายทหารทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ประจำศูนย์ฯ โดยยึดถือ

2.

ทราบในทันทีที่การจัดตั้งแล้วเสร็จ

3. ประสานกับสื่อมวลชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการจัดตั้งศูนย์ฯ พร้อม

24

4. หน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ รวบรวมข้อมูลข่าวสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง และอยู่ในความ

5. กำกับดูแลการปฏิบัติงานของสื่อมวลชน ร่วมกับเจ้าหน้าที่ของกองทัพเรือ

ในพื้นที่

6.

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

สภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปทำให้สื่อมวลชนมีอิทธิพลอย่างมากต่อการสร้างกระแสหรือโน้มน้าวให้ประชาชนเชื่อในสิ่งที่อยากให้เชื่อ ตลอดจนสามารถชักจูงประชาชนไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ สามารถสร้างศรัทธาให้ประชาชนร่วมมืออย่างเต็มใจ รวมทั้งยังเป็นกลไกหนึ่งที่สามารถเจาะลึกเข้าสู่พื้นที่เป้าหมาย (พื้นที่ประสบภัยพิบัติ) เพื่อนำข้อมูลข่าวสารความต้องการของผู้ประสบภัยมาสู่เจ้าหน้าที่ของรัฐอันจะทำให้การให้ความช่วยเหลือตรงประเด็นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หากกองทัพเรือเปลี่ยนแนวคิดและมุมมองที่มีต่อสื่อมวลชนจากที่เคยเป็นมาในอดีต กองทัพเรือย่อมสามารถใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือและกลไกเสริมที่ทำให้การปฏิบัติการกิจในภาวะวิกฤตเกิดภัยพิบัติมีความคล่องตัวและได้รับความร่วมมืออันจะเป็นปัจจัยที่เกื้อกูลให้ภารกิจสำเร็จลุล่วงเร็วขึ้นและสมบูรณ์ครบถ้วน

ที่ผ่านมาแม้ว่ากองทัพเรือ จะมีการจัดตั้งศูนย์บรรเทาสาธารณภัยกองทัพเรือ หรือ ศบภ.ทร. แต่บทบาทหน้าที่ของ ศบภ.ทร. กลับขาดความชัดเจนในการบริหารจัดการสื่อมวลชน โดยมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ผลงาน โดยเฉพาะกิจกรรมของผู้บังคับบัญชาเป็นหลัก ส่งผลให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อการปฏิบัติการเกิดความสับสนยุ่งยาก บางครั้งทำให้กองทัพเรือเสียชื่อเสียงโดยไม่ตั้งใจ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวกองทัพเรือจึงควรปรับโครงสร้างภายใน ศบภ.ทร. โดยเปลี่ยนแปลงศูนย์ประชาสัมพันธ์ ศบภ.ทร. เป็น “ศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนกองทัพเรือพื้นที่ประสบภัย หรือ ศบส.พท.” เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการสื่อมวลชน ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับภารกิจในภาวะวิกฤต อันได้แก่ ประชาชน กำลังพล ทร. (หน่วยปฏิบัติในพื้นที่) ผู้บังคับบัญชาและผู้สนับสนุน รวมทั้งแต่งตั้งโฆษกเพื่อทำหน้าที่ให้ข่าวโดยตรง ซึ่งที่ผ่านมากองทัพเรือไม่เคยมีแนวคิดที่จะบริหารจัดการสื่อมวลชนมาก่อน และความเป็นไปดังกล่าวจึงกลายเป็น “จุดอ่อน” ที่ก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องและกองทัพเรือสูญเสียโอกาสในการใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมืออย่างน่าเสียดาย

แต่นับจากวันนี้ หากกองทัพเรือตัดสินใจวางระบบบริหารจัดการสื่อมวลชนอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม และใช้ทฤษฎีการประชาสัมพันธ์ในภาวะวิกฤตเป็นหลักในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติไม่ว่าในวันข้างหน้าภัยพิบัติที่เกิดขึ้นจะมีขนาดใหญ่และรุนแรงแค่ไหน ก็เชื่อได้ว่ากองทัพเรือพร้อมที่จะเผชิญกับมันด้วยความมั่นใจเต็มเปี่ยมในอันที่จะให้ความช่วยเหลือพี่น้องประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดแนวทางการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือในพื้นที่ประสบภัยอย่างเป็นทางการ เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติได้เมื่อมีภัยพิบัติเกิดขึ้น
2. อนุมัติให้การดำเนินการของศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติเป็นระเบียบปฏิบัติประจำกองทัพเรือ (รปจ.ทร.)
3. บรรจุแผนการจัดเตรียมงบประมาณสำหรับศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ ไว้ในแผนงบประมาณประจำปีของกองทัพเรือ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

วิโรจน์ สารัตตะ. โรงเรียนองค์การแห่งการเรียนรู้ แนวคิดทางการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4, กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ, 2545.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองทัพเรือ. "แผนแม่บทศูนย์บรรเทาสาธารณภัย". 2553. หน้า 2-4.

" . " . 2553. 5-7.

" . " . 2558. 18 -29.

" . " . 2558. 11-13.

" . " . 2555. 46-49.

" . " . 2555. 1 - 6.

" . " . 2542". 2542.

"ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการประชาสัมพันธ์ พ.ศ. 2531". 2558.

"ระเบียบกองทัพเรือว่าด้วยการให้ข่าวและบริการข่าวสารของทางราชการ พ.ศ.2531". 2558.

" . " . " 20 มิถุนาย 2558. 4 - 5.

สัมภาษณ์

รัส จิงธีระพาณิชย์, บรรณาธิการนิตยสารไทยแลนด์ จีโกราฟฟิก. สัมภาษณ์. 13 มีนาคม 2558.

12 มีนาคม 2558

2558.

ผู้บัญชาการทัพเรือภาคที่ 3.

. 10 มีนาคม 2558.

พืชมช้ดล็ก. ส้มภษณ. 12 มเนาคม 2558.

. 13

2558.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

- . (). : [http : www.drphot.com/talk/archie/2555](http://www.drphot.com/talk/archie/2555), 1 2558
- “แนวคิดทฤษฎีและวิชาการที่เกี่ยวข้องกับภัยพิบัติ”. (). : [http : www.arsadusit.com-1683](http://www.arsadusit.com-1683), 2558.
- “อุทกภัยในประเทศไทย พ.ศ.2555- ”. (). : [http : www.th.wikipedia.org](http://www.th.wikipedia.org), 2558.

ภาษาต่างประเทศ

Bernays, Edward. PUBLIC RELATIONS, 1945.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ : พลเรือตรี วิพันธุ์ ชมะโชติ

วัน เดือน ปีเกิด : 12 กันยายน 2502

การศึกษา : โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่นที่ 12

: โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 19

: โรงเรียนนายเรือ รุ่นที่ 76

ประวัติการทำงาน

โดยย่อ : นายช่างกล เรือหลวงอ่างทอง

: รองต้นกล เรือหลวงสงขลา

: ต้นกล เรือหลวงนาคา

: ผู้อำนวยการกองบริหารงานซ่อมสร้าง อุ้ทหารเรือพระจุลจอมเกล้า

: ผู้อำนวยการกองจัดการ กรมอุ้ทหารเรือ

: รองเลขานุการกองทัพเรือ

: รองเจ้ากรมการขนส่งทหารเรือ

ตำแหน่งปัจจุบัน : ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายแผน อุ้ทหารเรือพระจุลจอมเกล้า กรมอุ้ทหารเรือ

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การปฏิรูปการบริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ

ผู้วิจัย พลเรือตรี วิพันธุ์ ชมะโชติ

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

ตำแหน่ง

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สื่อมวลชนกลายเป็นอุปสรรคที่สร้างปัญหาก่อความสับสน ขยายความ ตื่นตระหนกในพื้นที่
ให้ความช่วยเหลือประชาชนมีความยุ่งยากเพิ่มขึ้น

เกิดขึ้นไว้อย่างชัดเจน คงมีเพียงนโยบายการบริหารจัดการสื่ออย่างกว้าง ๆ ไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.

2.

3.

สื่อมวลชนของกองทัพเรือเมื่อเกิดภัยพิบัติ เพื่อให้กองทัพเรือสามารถใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือ

ขอบเขตของการวิจัย

1.

2.

โดยไม่พิจารณาถึงรายละเอียดของแต่ละพื้นที่ซึ่งกองทัพเรือจะต้องเข้าไปปฏิบัติงาน
โดยภัยพิบัติที่นำมาศึกษาเป็นภัยพิบัติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของ

2

วิธีดำเนินการวิจัย

ผลการวิจัย

1.

2.

ข้อเสนอแนะ

1. กำหนดแนวทางการจัดตั้งศูนย์บริหารจัดการสื่อมวลชนของกองทัพเรือในพื้นที่ เพื่อให้หน่วยที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติได้เมื่อมีภัยพิบัติเกิด

2.

(. .)

3.